

Science C - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanera

Ilinniartitsissut science tassavoq ilinnirtitsissutini bioloig, fysik, kemi aamma nunalerutit tunngaviusumik immikkoortut suliarinerat aqutigalugu pinngortitamik linniartitsissummut pinngortitamik ilisimatusarnermi assigiissutinik ilinniarnermialarfimmi ilisaritsineq. Ilinniartitsissumi science-mi misigisassarsiorneq avatangiisinilu misileraaneq ilanngullugit ajornartorsiutit, atorneqarsinnaasut maannakkut pisut ilinniartitsissutinillu akimuiffiusut ilanngunneqarput. Sumiiffik aallaavigalugu Kalaallit Nunaanni nunarsuarmilu pissutsinut atassuteqartitsisoqarpoq. Ilinniartitsissut pinngortitalerinertermik ilisimatusarnermik ilinniartitsissutinik tamatigoortumik takutitsiffiuvoq.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut suliamik ingerlatsinermi imatut ilisimasaqtigissapput pinngortitalerinertermik ilisimatusarnermi eqqarsartariaatsimik ilisimasaqarnissaq paasinnissallu pingaaruteqassusianik paasisaqarsinnaallutik. Ilinniartut pinngortitamik ilisimatusarnermi ajornartorsiutinik pingaaruteqartunik taakkulu inuiaqatigiinnut atassuteqasaannik ilisimasaqalissapput.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut pinngortitalerinertermik ilisimatusarnermi paassisutissat takusallu suliarisinnaassavaat ajornanngitsunillu misileraasinnaassallutik, tassunga ilanngullugit asimi sulinermi takusanilu paasisat, tassani paasisat pinngortitamik ilisimatusarnermi taaguutit atorlugit paassisutissiisinnaassallutik.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut pinngortitamik ilisimatusarnermi nalinginnaasumillu tamanillu ilisimasariaqartut aammalu alapernaanneq tunniusimanerlu tunngavigalugit pinngortitamik ilisatusarnerup imarisai pillugit isummersinnaassapput.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut pinngortitamik ilisimatusarnermik ilisimasat paasisaqarnerlu tunngavigalugit akusisussaaqquseqartumik ileqqorissaarlutik namminneq kulturiminni inuiaqatigiinnilu iliuuseqarsinnaassapput.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisala

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat:

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- a) annertussutsikkut pitsaassutsikkullu pinngortitami imminut atanernik periutsinillu ajornanngitsunik paasinnissaassapput,

- b) isummiussaagallartunik suliaqarsinnaassapput nalilersuisinnaassallutilu,
- c) misissuinerit qimerluuinernillu ajaranngitsunik suliaqarsinnaassapput, laboratoriami pinngortitamilu sulinermi,
- d) sulanik allatanik suliaqarsinnaassapput,
- e) saqqummeeriaatsit assigiinngitsut atorlugit paassisutissanik katersisinnaassapput, aaqqissuussillutik suliarinnillutilu,
- f) pinngortitamik ilisimatusarnermi qulequattamnik ingerlatitseqqiisinnaassapput allatatut oqaasiinnakkullu, suliamut atatillugu oqariaatsit eqqortut saqqummeeriaatsillu atorlugit
- g) inuiaqatigiinnut naleqqiussisinnaassapput.

3.2 Ilanniartitsissutip imarisai pingarnerit aamma ilassutitut ilinniakkat

- a) pinngortitamik ilisimatusarnermi sammisat, tassani imarisai assersuusiornermi atorneqarsinnaassallutik,
- b) pinngortitamik ilisimatusarnerup imarisai inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit pinngortitamii ilisimatusarnerup naleqquttuuneranik takutitsisut,
- c) pinngortitamik ilisimatusarnerup imarisai sumiiffinni, Kalaallit Nunaanni nunallu tamat akornanni pissutsinut atassuteqartitsisut,
- d) pinngortitamik ilisimartusarnermi atuagarsorneq piviusumillu ingerlatsineq.

4. Aaqqissuussineq

4.1 Ilanniartitsinermik aaqqissuussineq

- a) Ilanniartitsinerni ilanniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilanniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilanniartitsisut ilanniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilanniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilanniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilanniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilanniartut soqtigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taaamaalilluni ilanniartut ilanniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqtiginartuuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilanniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriertortitsinermi ilanniartitsissut siuarifiussalluni, tassa ilanniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriertorfiussallutik, taamaalilluni ilanniartut namminneerlutik sulariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) ilanniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

Scencemik ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaat ilinniartut pinngortitamik ilisimatusarnermi ajornartorsiutinik suliaqavinnissamut pileritilerlugin. Ilinniaartitsineq sammisat piviusunik atuarsornermilu immikkoortut imminnut taperseeqatigiissapput. Ilinniartitsineq aamma imatut aaqqissuunneqassaaq nammineerluni suleriaaseqarnissamik kajumissaaniarluni pisunit ataasiakkaanit malittarisassanut eqqarsartarnermik periutsit salliutinneqassallutik.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsissuummi science-mi suliamik ingerlatsinermi imarisai sammisanut katersorneqassapput toqcarneqassallutillu, taamaalilluni pinngortitamik ilisimatusanrermik ilinniartitsissutit sisamat siamasissumik ilanngunneqassallutik. Sammisaniq ataasiakkaanik toqqaanermi suliaqarnermilu ilinniartitsissutit arlallit ilanngunneqarnissaat pingartnneqassaaq.

Suleriaatsinik toqqaaneq ilinniartitsisumit aqtsinermiit nammineernerullu sulinissamut assigiinngiiaartitsineq siuarnertornerlu pillugit periutsinik tunngaveqassaaq. Ilinniartitsissutip imaanut tunngatillugu ilinniartitseraatsit assigiinngiiaartinneqassapput, kisiannili aamma ilinniartut asigiinngiiaarnert, taakku ilikkariaasiat pisariaqartitaallu isiginiarneqassapput.

Ilinniartitseraatsit assigiinngiiaartinneqassapput, taamaalilluni atuagarsorluni, suliaqarluni misileraallunilu sulineq isiginiarneqassallutik, tassani suliaqarneq misileraanerlu pingartinneqarnerussallutik. . Ilinniartut ilinniartitsissuummi oqaatsinik siullertut oqaasillit aappaattullu oqaasillit isiginiarneqassapput.

Ilinniarfiup avataani ingerlatsinerit, tassunga ilanngullugit sumiiffinni inuiaqatigii asimilu sulinerup atassuteqartillugit ilinniartitsinermik ingerlatsineq, science-mut ilanngunneqassapput. Oqaluttariarsorluni saqqummiineq allattariarsorlunilu sulineq ilinniartut oqartariaasiat nukitorsarniarlugu ilinniartitsissumillu itisiliinermut paasisaqarnermulklu peqataatinniarugu ilinniartitsissuummi sciencne-mi pingaruteqartutut ilaapput. Saqqummeeriaatsit allat naleqqutsillugit ilanngunneqassapput.

Ilinniartitsinermi aaqqissuussinermi ilinniartut assigiinngiiaartut, taakku ilikkagaqariaasii pisariaqartitaallu isiginiarneqassapput. Ilinniartut ilinniartitsissuummi oqaatsinik siullertut oqaasillit aappaattullu oqaasillit isiginiarneqassapput.

Ilinniartitseraatsit ilinniartut ilinniartitsissumi oqaasiinik, qisuarlartarnerannik ajornakusoortunillu eqqarsarsinnaanerannik ineriertortitsisut isiginiarneqassapput.

Inaarutaasumik naliliinermut atugassamik ingerlatsinermik ataatsimik amerlanernilluunniit aallaavilimmik, laboratoriimi asimilu misileraalluni ingerlanneqarsimasumik ilinniarfik suliasssamik suliaqassaaq. Ilinniartut suliassaq ilinniartitsinerup ingerlanerani suleqatigiikkhaarlutik kisimillutilluunniit akissuteqarfigissavaat.

4.3 It

Sakkut sillimatillu digitaliusut ilinniartitsinermi atorneqassapput paassisutissanik katersinermut, paassisutissanik suliaqarnermut, grafiliornermut, ajornanngitsunik ilusilersuinernut aamma angusaasunik allalluni saqqummiussinernut.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik atuinerat ilinniartitissummilu taaguutinik paasinninnerat atuinerallu aaqqissuussamik ineriartortillugu. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi taassuma siuliani oqaatsinik taaguutinillu paasinnissaaleriartortillugit.

4.5 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Tunngaviusumik ilinniartitsinermi ilinniartitsissut science ingerlatsinermi ilinniartitsissutinut allanut ataqtigiarneqassaaq.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuineq

Ingerlaavartumik nalilersuisarneq ilinniartitsissummi ilikkagassatut anguniakkat tunngavigalugit pisassaaq. Ilinniartitsissummi ataasiakkaanut ilitsersuisoqartassaaq, tassani ilinniartut ilinniartitsissummi killiffiup qaffasissusianik ersarissumik paasisinneqassallutik.

5.2 Inaarutaasumik naliliineq

Ilinniarfimmi imminermi oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq minutsit 15-it missaanni sivisussusilimmik, tunngaviusumik ingerlatsinerup naammassineranut atatillugu. Piareersarnissamut piffisaliisoqassanngilaq.

Misilitsinnej aallarnerlugu ilinniartup suliani saqqumiutissavaa, tak. imm. 4.2, soraarummeersitsisumit apeqquutnik qulaajaasunik malitseqartumik.

Naliliinermi nalilerneqassaaq ilinniartup oqaluttariarsorluni saqqumiinera ilikkagassatut anguniakkanut qanoq naapertuutsiginersoq, tak. imm. 3.1. Ataatsimoortumik naliliineq tunngavigalugu ataatsimik karakjteeriliisoqassaaq. Karakteeri Science C-mut inaarutaasumik killiffimmut karakteeritut allanneqassaaq.